

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Гана Минкова Гечева, ИБЕИ - БАН,
член на НЖ, съгласно Заповед на Директора на ИБЕИ - БАН №15/14.02.2025 г.;
относно дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по
научна специалност 01.06.11 Хидробиология,
на тема: **„Състав и фитоценоотична структура на макрофитни съобщества в различни
типове водни обекти във водосбора на българският участък на река Дунав“**,
докторант: **Борислава Гьошева**
научен ръководител: доц. д-р Владимир Вълчев,
научен консултант: проф. д-р Росен Цонев

Биографични и професионални данни за докторанта

Борислава Гьошева е родена през 1985 г. В периода 2004-2011 г. е студент в Биологически факултет, СУ „Св. Кл. Охридски“. Има магистърска степен по „Алгология“. През 2009 г. започва работа като биолог в ИБ - БАН, в последствие ИБЕИ – БАН, където работи и понастоящем. В периода 2014-2016 г. е редовен докторант. Участва активно в научно-приложни проекти в областта на хидробиологичния мониторинг.

Докторантката е събрала кредит в размер на 386 точки, който надвишава изискуемия минимум. По темата на дисертационния труд са представени 3 публикации, в които докторантката е първи автор. Една от тях е в списание с Q2 и IF=2.82, както и има 14 цитирания към момента. Докторантката е участвала в 9 национални и 3 международни научни форума.

Обща характеристика на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд е структуриран класически, има общ обем от 263 страници и включва Увод; Цел, задачи и работна хипотеза; Литературен преглед; Район на изследването; Методи; Резултати и дискусия; Обобщени резултати и изводи, Заключение; Библиография (72 заглавия на кирилица и 240 на латиница) и Приложения.

Целта отразява темата на дисертацията и за реализацията ѝ са формулирани 6 задачи, които очертават структурата на проучването. Работната хипотеза е формулирана в синхрон с целта и задачите.

Литературният преглед е представен на 11 страници. Докторант Гьошева изчерпателно е представила обследваните водоеми в частта „Район на изследване“ като логично ги обособява в 6 групи: блата, мъртвици, речни заливи, канали, язовири и реки.

Растителността на голяма част от Дунавските влажни зони в България е проучена в периода 2014 - 2016 г. Обработени са данни от 462 трансекта. Приложен е широк набор от индекси: Референтен индекс, индекси за видово разнообразие (като S, N, Shannon-Weaver и др.), както и ординационен анализ. Въз основа на 482 фитоценологични описания е установено, че описаните синтаксони се отнасят към 4 класа, 7 разреда, 11 съюза, 33 асоциации и 17 съобщества.

Приложени са различни софтуерни продукти: PRIMER, CANOCO, JUICE, R.

Въз основа на обобщените резултати са формулирани 17 извода. Изведени са са 8 оригинални научни приноси, 3 потвърдителни и обобщен научно-приложен аспект на дисертацията. Към тях би следвало да се добави и факта, че се предоставят за първи път данни за водната растителност за някои от влажните зони (мъртвиците на р. Янтра при с. Ценово и с. Кривина, на р. Вит при с. Долни Вит, р. Осъм при с. Черквица; залив на р. Янтра при с. Ценово).

Отлично обобщение на резултатите е налице и в представеният автореферат на дисертацията.

Като бележка бих посочила, че от цитираните литературни източници 40% са публикувани след 2010 г. като от тях едва 15% са след 2020 г. Препоръчително е при бъдеща научна работа този процент да се увеличи.

Според мен не би следвало „хидроморфологията“ се разглежда като фактор на средата и да се включва в анализите като независим „категориен“ параметър. На практика това са групите проучени влажни зони с изключение на реките, както е посочено в т.4.2. Обекти на изследване. От една страна тези групи са елемент от хидроморфологията (форма и структура), а от друга именно този елемент предопределя референтни диапазони на абиотични и биотични параметри.

Посочените бележки по-горе не намаляват стойността на дисертацията – тя е комплексно завършено изследване. Докторант Гьошева е амбициозен и отговорен изследовател, който има всички необходими предпоставки да се утвърди като учен.

Заклучение

Дисертацията и представените материали отговарят на всички изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за прилагането му, както и на както и Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ИБЕИ- БАН.

Въз основа на гореизложеното **убедено давам своята положителна оценка и препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури да гласуват ЗА** присъждането на образователната и научната степен „доктор“ на **Борислава Петрова Гьошева** по по професионално направление 4.3. Биологически науки, научна специалност Хидробиология.

26.03.2025 г.

Изготвил становището:

(доц. д-р Гана Гечева)